

Сарненський ліцей № 1 імені Т.Г.Шевченка

Робота учасника
XX Всеукраїнського конкурсу
учнівської творчості
у номінації «Література»

ТРИПТИХ «Я ПОВЕРНУСЬ...»

Автор:
учениця 11 класу
Пінчук Анастасія Миколаївна

Керівник:
учитель української мови
та літератури
Турик Ірина Ростиславівна

Сарни 2020

ЯРОСЛАВ

І день, і ніч – суцільна круговерть...
Нову сторінку почина світанок.
І серпень, сонцем вигрітий ущерть,
Блукає тихо мрійними степами.
Та тишу ранять вибухи... Війна...
І сунуть, сунуть десь-кудись колони...
Йому лиш двадцять.
Перша сивина...
І серце, доброти і віри повне.
Лишились недописані листи,
Ще й мамин оберіг – свята молитва.
Лишилось вижити,
Вернутися,
Дійти,
Перемогти у тій священній битві...
А скільки мрій і задумів!
Лишив
Свої акорди для нової пісні...
О Боже праведний,
у храмі, де служив,
Від болю ще й сьогодні гірко й тісно!
І день, і ніч – суцільна круговерть,
Та все ж навкруг блукає древня Леда.
Він витримав...
Ховала очі смерть
У тім бою під селищем Победа...

СЕРГІЙ

Кривавий листопад...

Круки кричали криком.

І знов беззуба смерть справляла свій бенкет.

Верталися у тил – двохсотими – без ліку...

І проводжали їх вогні чужих ракет.

Це був аеропорт... Летовище крилатих –

Отих, простих бійців, що кіборгами звать.

І він – також Орел.

Йому б іще літати,

Знайшовши на землі єдину – мирну путь.

За кілька днів назад, додому, на Полісся, –

Туди, де в сповитку замріялась земля.

Ось речі передав.

А сам іще лишився.

Чекають татуся Софійка та Ілля...

Пройшов вогонь і дим. А тут – підступна куля.

Затиснув рану враз і мовчки біль терпів.

Сміявся, що мине...

І справді, ніч минула.

Своїх не залишив: по-іншому не вмів.

... Кривавий листопад.

І рік такий кривавий.

Голосить темна ніч у відгуках пільми

За долею бійців, що йшли не ради слави,

А закривали мир надійними крильми...

СТЕПАН

Колишніх не буває – він це знав...
Коли складав народові присягу,
На шлях військовий назавжди поклав
Свою надію, віру і відвагу.
Був Крим... І море...
«Беркут» і спецназ...
Дзюдо і самбо – бронзові медалі...
А тут – війна. Усе змінилось враз,
І друзі ворогами раптом стали.
Він сам пішов, бо знав:
А хто ж піде,
Коли тобі судилась така доля,
Коли залежить завтра від тебе –
Ти ж офіцер...
То й що, що доброволець?..
Він муштрував бійців і надихав,
Він батьком став таким ... багатодітним,
Бо взводом недаремно керував
У батальйоні бойовім, елітнім...
Зразковий офіцер і просто – Вуж –
Як згадка про дитинство на Поліссі...
У розвідку? Звичайно... бо кому ж?..
Широкіне, Саханка, передмістя...
Дарма що «Гради» сипали вогнем,
Дарма що Маріуполь мінували...
Так вірилось: здолає, доживе,
Бо вдома з перемогою чекали.
Був лютий і Держинське – майже тил,

Хіба ж то раз до ворога у гості?..
Як перший на розтяжку наступив –
Його ж осколки пронизали гострі...
Боліло всім... Мов краяло ножем,
Мов випікало ті криваві рани.
А він лишився в пам'яті Вужем
І тим простим, звичайним, капітаном...

Три долі – три світи, такі, на диво, різні:
Турботливий Сергій,
Досвідчений Степан,
І мрійник Ярослав...
Але в годину грізну
Один-єдиний шлях навіки об'єднав.
І кожен торував без болю і без крику.
Ніхто не дорікнув: навіщо хрест такий?
А скільки ж їх було?! – Без міри і без ліку
У ті страшні роки,
У ті гіркі роки...
Привільний древній степ і небо неокрає,
Відточені мечі і підняті щити....
На захисті завжди: ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ,
Їм ще небесний шлях судилося пройти.

Сильна духом та людина, котра бореться за сильну ідею

*Він пішов з життя під ранок,
Лишивши на столі папір,
Дешеву ручку, недопиту каву
Й три слова: «Я вернусь, повір»*

Кажуть, ніби найтемніша ніч перед світанком, перед, здавалося, примарним холодним та таким далеким світанком. В окопі дочекатися сходу сонця важче, бо навіть сон – ненадійна зброя в боротьбі проти темряви. А вона – річ мінлива: сьогодні надійний союзник, а завтра – найзапекліший ворог. Воїни борються з нею по-різному: хто листи пише рідні, хто тремтливими руками мовчки перебирає світлини. Інколи чути, як хлопці з сусіднього окопу на гітарі грають та все старих ностальгічних пісень співають. А он, неподалік, боєць укотре набирає до болю знайомий номер. Хтозна, можливо, востаннє.

Воєнні дії на Сході тривають. За цей період чимало дівчат та хлопців полягло на полі бою. Саме тут, під ворожими кулями, тісно переплелися життя десятків тисяч абсолютно не схожих між собою людей. Той, хто ще вчора був незнайомцем, сьогодні – вірний та надійний побратим. Адже війна й справді має здатність єднати.

Відомо, що найбільше загиблих було поміж тих, хто йшов воювати на початку, у 2014-2015 роках. На жаль, серед них опинилися й наші земляки – мешканці невеликих сіл та містечок на Рівненщині. Це три несхожі між собою історії абсолютно відмінних людей, які, втім, мають чимало спільних рис. Вони такі різні, але водночас – однакові.

Куришко Ярослав Русланович

9 лютого 2014 року Ярославу виповнилось 20. Лише чотири роки тому він закінчив навчання у школі, згодом вступив до Рівненської школи міліції. Мав багато друзів, кохану й чимало мрій. Усміхненому юнакові з фотокартки пророкували світле майбутнє. Однак, очевидно, не судилося... 8 серпня, вже за пів року після 20-річного ювілею, юнак схилив голову під селищем із символічною назвою Победа.

Історія Героя України розпочинається в маленькому селі Карасин на Сарненщині. Ярослав ріс поруч із молодшою сестрою Іриною, навчався в тутешній школі. Друзі згадують, що був товариським та веселим, намагався завжди підтримувати тих, хто поруч. Останній рік навчання здобував освіту в Сарненському ліцеї «Лідер», паралельно навчався гри на акордеоні та прислужував у Свято-Василівському храмі в рідному селі.

Бувалі бійці кажуть, що з початком війни ще не зовсім розуміли, наскільки небезпечною є ситуація, адже країна-агресор у свідомості багатьох все ще лишалася «старшим братом». Лише під час справжнього бойового завдання усвідомили, що звиклою дотепер мішенню стали справжні люди по той бік розмежування. Та найстрашнішим був саме перший запеклий бій, який дав змогу чітко зрозуміти: війна реальна.

Навесні та влітку 2014 Ярослав служив у 30-тій окремій механізованій бригаді, обіймав посаду кулеметника. У той злочасний день, 8 серпня, група виконувала небезпечно, однак звичне для багатьох солдатів завдання: потрібно було визначити місця ймовірного перебування збройних формувань противника та миттєво їх знищити. На жаль, операція виявилася невдалою. Під час її виконання під селом Победа Новоайдарського району Луганської області Ярослав Куришко загинув.

Варто зазначити, що, навчаючись у школі, хлопець займався легкою атлетикою, обожнював футбол, мав безліч грамот і відзнак. Тому для того, аби вшанувати пам'ять полеглого земляка, жителі села Карасин організували турнір з міні-футболу. Щороку першого тижня серпня на сільському стадіоні одна з команд має змогу отримати кубок імені Ярослава Куришка.

У травні 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» юнака було посмертно нагороджено орденом «За мужність» III ступеня.

Баранов-Орел Сергій Анатолійович

У травні 2014 року на сході України розпочались одні з найбільш героїчних оборонних дій – бої за Донецький аеропорт. Бійці пригадують, що то було справжнє пекло, адже обстріли практично не припинялись. Доводилося лишатись без сну та їжі протягом декількох днів, були наготові і вдень, і вночі.

Алла Мірошниченко у статті «Війна очима солдата: по-справжньому почав любити життя» пише про Андрія Воробця, автора книги «Замітки на полях війни». Чоловікові довелося захищати летовище із сотнями інших воїнів. Пригадував, як однієї ночі, коли стрілянина вщухла, поверхом нижче почули слова бойовиків: «Ми туди не підемо, там же укропи, а вони – кіборги». Відтоді за захисниками аеропорту назавжди закріпилася ця назва.

Одним з кіборгів став Баранов-Орел Сергій Анатолійович – старший прапорщик Збройних сил України. Йому виповнилося лише 31. Захищаючи ДАП, отримав серйозне поранення, однак не зміг покинути побратимів. Напередодні, коли чимало бійців відмовилися їхати на летовище, сказав: «Я — не хлопчисько, аби ховатися за чийсь спину». Баранов-Орел загинув за декілька годин після отримання поранення.

Сергій Анатолійович народився в невеликому смт Клесів Сарненського району. Ще навчаючись у школі, не зміг знайти спільну мову з однолітками, тому почав відвідувати уроки боротьби. Юнак хотів навчитися захищати себе та тих, хто був йому важливий. Згодом, закінчивши навчання, пішов служити до Збройних сил України. Був надзвичайно дисциплінованим та відповідальним солдатом.

Влітку 2014 року відправився на передову. Був дуже цінним бійцем, адже ще юнаком освоїв фах стрільця та гранатометника; уже перебуваючи в АТО, обіймав посаду снайпера.

Того фатального дня, 7 листопада, разом із побратимом виставляв секрети неподалік восьмого терміналу ДАП. Під час виконання завдання потрапили у збройну сутичку з бойовиками. Хлопці намагались протистояти, однак обоє отримали смертельні поранення. Однополчани наполягали, аби Сергій

терміново відправитися в госпіталь, проте той не погодився покидати друзів. Кажуть, самостійно перев'язав поранену ногу й лишився на позиції.

Рідня повідомляє, що найпечальнішим був той факт, що Сергій Баранов-Орел от-от повинен був їхати додому, де на нього чекали дружина та діти. Чоловік навіть передав власні речі, однак доля розпорядилася інакше.

Галина Василівна каже, що напередодні смерті внука, близько 23:00, розмовляли по телефону. Та розмова виявилася надто короткою: Сергій швидко сказав, що все добре й зателефонує пізніше. Перегодом знову пролунав дзвінок. Повідомив, що все ще тримається, а потім додав: «Лиш не чіпайте згорток, що в сумці». За декілька годин, приблизно о четвертій ранку, Сергій Баранов-Орел схилив голову під час однієї з найпекельніших операцій в зоні АТО.

«Згодом, перебираючи речі в сумці Сергія, натрапили на той пакет, який він наказав не чіпати, поки не повернеться, а там аркуші, плакати, де на звороті поетичні рядочки, в яких він ділився своїми почуттями, переживаннями, думками... — розповідає Галина Василівна. — Були й присвячені декому особисто. А ми й не здогадувалися про його літературне хобі».

Вікторія Колядич

А «кіборг» із Клесова любив писати вірші

У грудні 2014 року указом Президента України «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, високий професіоналізм та з нагоди Дня Збройних Сил України» Сергій Баранова-Орла посмертно нагороджено орденом «За мужність» III ступеня.

Криворученко Степан Гаврилович

Бійці, які служили під командуванням Степана Гавриловича, казали, що це людина, у якій переплелися, здавалося б, несумісні риси. На вигляд – суворий та вимогливий, завжди тримав залізну дисципліну, змушував тяжко тренуватися, однак про своїх хлопців турбувався як справжній батько. За це бійці його дуже любили, називали «батею».

Криворученко народився в Сарнах, що на Рівненщині, однак ще дитиною переїхав у Крим. Чималу роль у вихованні Степана відіграв дідусь Степан, на честь якого й назвали майбутнього Героя України. Дідусь став беззаперечним авторитетом для хлопчика, адже був ветераном Другої світової війни. Саме він прищепив гостре почуття патріотизму й націоналізму до ще малого Степана. Згодом саме під дідусевим впливом хлопець почав займатися боротьбою; завжди тримав себе у відмінній формі. Пізніше навіть став Чемпіоном України з дзюдо.

Степан Гаврилович служив в академії МВС України, після закінчення навчання отримав звання капітана міліції. Згодом, коли розпочались воєнні дії на Сході, не зміг триматися осторонь. Тричі писав рапорт керівництву, однак воно не хотіло відпускати капітана, мовляв, був занадто цінним службовцем. Та чоловікові все ж вдалося потрапити на передову, щоправда лише в батальйон добровольців.

Степан Криворученко був людиною-легендою. Позивним собі обрав «Вуж», а свій підрозділ ніжно називав «вужатами». Хлопці казали, що його загін дуже вирізнявся на фоні інших: виснажлива підготовка й залізна дисципліна не були притаманні жодному з добровольчих взводів. Вуж тренував лише юних бійців, які не мали воєнного досвіду, однак відзначалися завзятістю та наполегливістю. Вже за декілька місяців шаленої військової муштри юнаки стали справжніми воїнами, готовими йти в бій.

Згодом загін «вужат» почав виконувати військові доручення: час від час вирушали в тил ворога, збирали інформацію щодо розміщення ворожих формувань, їх дій та підготовки. Нерідко доводилося потрапляти в засідки. Бувало, навіть здавалося, ніби ворог оточив звідусюди, ніби порятунку чекати не варто. Та все ж досвідчений командир завжди проходив на допомогу. Він

навіть придумав своєрідне кредо: «Разом прийшли – разом пішли». 5 лютого 2015 року, коли загін Криворученка перебував на черговому завданні, Вужу знову вдалося врятувати всіх побратимів, однак цього разу ціною власного життя.

Того вечора Степан повинен був лишитися, не його була черга йти в розвідку. Однак перед самим виходом один з бійців раптом попросив побратимів у разі чого доглянути його вагітну дружину. Тоді Уж піднявся й сказав: «Лишайся, я піду». Довгий час розмовляв з донькою по телефону, а потім з усіма вирушив на завдання на околицю Дзержинського, у тил ворога.

Хлопці, які служили в загоні «вужат» казали, що в командира була власна тактика: завжди йшов другим, бо розумів, коли хто перший чіпляє розтяжку – має час зробити 2-3 кроки, тоді основна сила удару спрямовується на того, хто йде позаду. І, як виявилось, його тактика виявилася справді дієвою: коли пролунав вибух – більшість осколків вразила саме Вужа. Чоловік загинув на місці, врятувавши шістьох побратимів. Серед своїх бійців він був найстаршим – 46 років, іншим було від 20 до 23.

«Побратим Олексій говорить: «Вуж» був хоробрим. І він знав, куди він йде. У нього був «смертник». У Степана був повний порядок в усьому, тому в «смертнику» було чітко записано: як і де ховати, за якими звичаями. Якщо б таких тисячу, війна закінчилася б за одну ніч».

Юрій Бутусов

Степан Криворученко «Уж»

Після загибелі командира хлопці звільнили 6 сіл за тією інформацією, яку вдалося дізнатися під час операції. Одне з цих сіл пізніше перейменували в його честь, тепер воно носить офіційну назву «Ужівка». Згодом «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», був посмертно нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.